

MOKRADŁA, KULTURA, REKREACJA I EDUKACJA

WIEDZA KULTUROWA O TERENACH PODMOKŁYCH STANOWI ZBIOROWE DZIEDZICTWO DZISIEJSZYCH SPOŁECZEŃSTW.

- Prawie wszystkie obszary Ramsar zapewniają kulturowe usługi ekosystemowych, a ponad połowa świadczy usługi duchowe i inspiruje.
- Tereny podmokłe świadczą usługi ekosystemowych w 175 krajach i terytoriach. Najczęściej jest to rekreacja/turystyka, tożsamość/dziedzictwo kulturowe i edukacja/uczenie się/wiedza.
- W różnych kulturach tereny podmokłe postrzegane są jako krajobrazy kulturowe osadzone w tożsamości, sztuce i duchowości. Wiele społeczności uważa tereny podmokłe za święte, będące domem dla duchów przodków lub miejsc ceremonii. Pieśni, tańce, festiwale i tradycje ustne często skupiają się na życiu i cyklach przyrody na terenach podmokłych.
- Tereny podmokłe służą jako nieformalne sale lekcyjne, w których starsze pokolenie przekazuje wiedzę ekologiczną młodszymi.
- Głębokie i szybkie przemiany społeczne i gospodarcze, które miały miejsce w ostatnich dziesięcioleciach, w coraz większym stopniu zagrażają odpowiedniej ochronie dziedzictwa kulturowego typowego dla terenów podmokłych w wielu częściach świata.

RODZIME SYSTEMY WIEDZY I HOLISTYCZNE ZROZUMIENIE ZMIAN EKOSYSTEMÓW

Mokradła Whangamarino, jedno z siedmiu miejsc objętych Konwencją Ramsarską w Nowej Zelandii, mają ogromne znaczenie kulturowe dla ludów tubylczych tego obszaru, iwi (plemienia) Waikato i społeczności lokalnych. Dla Waikato-Tainui tereny podmokłe są żywymi narzędziami, strażnikami genealogii oraz źródłem tożsamości kulturowej i pożywienia.

Plemiona wykorzystują wiedzę pochodzącą z wielowiekowych obserwacji zakodowanych w kalendarzach księżycowych i zmianach pór roku w celu wykrycia zmian w ekosystemie. Na przykład pierwsze pojawienie się migrujących węgorzy (tuńczyk heke) świadczy o żywotności i prawidłowej hydrologii terenów podmokłych.

W 2018 roku starszysza Waikato-Tainui (kaumatua) zaobserwowała trzytygodniowe opóźnienie migracji węgorza z powodu zakłóceń hydrologicznych, co zapewniło wczesne ostrzeżenie o poważnym problemie z jakością wody przed wykryciem zmian przez ekspertów technicznych prowadzących monitoring terenowy.

Więcej informacji znajdziesz <https://www.doc.govt.nz/our-work/freshwater-restoration>

„Od czasów prehistorycznych setki pokoleń ludzi osiedlały się na i wokół terenów podmokłych, często przekształcając je w krajobrazy kulturowe, w których elementy naturalne i stworzone przez człowieka są unikalnie połączone. Te krajobrazy stanowią żywy dowód ludzkiego osadnictwa i reprezentują bezcenne dziedzictwo kulturowe i historyczne.”

Konwencja Ramsarska